

10. Zákon o přístupnosti

[Zákon o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací](#) (plným názvem *Zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů*) vychází ze [směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru](#). Cílem zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací je zajistit, **aby osoby se specifickými potřebami (např. osoby s postižením) mohly i přes své znevýhodnění bez problémů používat webové stránky nebo mobilní aplikace**, v některých případech pomocí asistivních technologií nebo specializovaných programů.

V této metodice najdete **pouze stručné seznámení se zákonem o přístupnosti** internetových stránek a mobilních aplikací.

Doporučujeme, abyste věnovali pozornost samotnému [zákonu o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací](#) a informacím v sekci [Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací](#) na stránkách Ministerstva vnitra ČR. V sekci najdete jak odkazy na plné znění zákona o přístupnosti a na související legislativní dokumenty, tak metodické doporučení k aplikaci zákona i další užitečné informace.

Požadavky zákona

I když někomu může připadat, že jde v naší legislativě o zcela novou záležitost, není to poprvé, kdy je řešena problematika přístupnosti. Zákon č. 99/2019 Sb. totiž navazuje na [zákon o informačních systémech veřejné správy](#) z roku 2000. Za téměř dvacet let od vzniku tohoto zákona došlo k výraznému rozvoji informačních a komunikačních technologií, k masivnímu rozšíření mobilních zařízení, k posunu v oblasti asistivních technologií¹⁾ a tím také ke změně postupů a metodik, které se používají pro zajištění přístupnosti informací pro osoby se specifickými potřebami. Zákon o přístupnosti na tyto změny reaguje zejména tím, že vychází z aktuálně používané [metodiky WCAG 2.1^{2\)}](#) a řeší nejen webové stránky, ale také čím dál rozšířenější mobilní aplikace.

Zákon definuje tzv. **povinné subjekty**, na které se zákon vztahuje, stanovuje **časovou osu** pro uplatnění pravidel přístupnosti na webové stránky a mobilní aplikace a připouští možnost tzv. **nepřiměřené zátěže**, na základě které jsou možné určité výjimky z požadavků na přístupnost.

Co tedy webové stránky a mobilní aplikace musí splňovat?

Stručně by se dalo říci, že **stránky musí splňovat požadavky na přístupnost podle metodiky WCAG 2.1 a musí obsahovat prohlášení o přístupnosti**.

Úplné informace o požadavcích na přístupnost jsou uvedeny v § 4, 5 a 6 zákona č. 99/2019 Sb. Dále jsou požadavky na přístupnost definovány v [metodickém pokynu](#), který

vydalo Ministerstvo vnitra ČR.

Na co se zákon nevztahuje

Požadavek na přístupnost se nevztahuje na některé typy obsahu, které z podstaty věci není možné zpřístupnit nebo by jejich zpřístupnění bylo neúměrně náročné:

- **mapy** (s výjimkou navigačních map, u nichž musí být přístupnost zajištěna pomocí náhradního řešení);
- **znázornění položky sbírky kulturního dědictví** (pokud je požadavek na přístupnost v rozporu s potřebou zachování dané položky, případně pokud není dispozici vybavení pro převod do přístupné textové podoby);
- **archiválie**;
- **zvuková, obrazová a audiovizuální média vysílaná v reálném čase** (předtočené mediální záznamy však požadavky na přístupnost musí splňovat);
- **obsah přejímaný z jiného zdroje** (např. komentáře čtenářů pod články, vkládaná reklama apod.).³⁾

Jak je zřejmé, část výjimek se týká také knihoven. Kromě médií vysílaných v reálném čase, obsahu převzatého z jiných zdrojů, případně výjimečně také archiválií, jde zejména o výjimku přístupnosti položek kulturního dědictví. Ze zákona však zároveň také nepřímo vyplývá, že tam, kde je k dispozici technické zařízení, by se mělo usilovat o zpřístupnění položek kulturního dědictví v textové podobě tak, aby bylo přístupné také uživatelům s postižením.

Úplné informace o obsahu webových stránek, na které se požadavky na přístupnost nevztahují, najdete v § 1.

Časová osa pro uplatnění pravidel přístupnosti

Ačkoliv zákon vstoupil v platnost v dubnu 2019, pro uplatnění jeho požadavků byla stanovena časová osa, která obsahuje tři důležité termíny:

- Od 23. září 2019 mají být pravidla přístupnosti povinně uplatňována u nově vznikajících (nově zveřejněných) webových stránek.
- Od 23. září 2020 mají být pravidla přístupnosti povinně uplatňována u všech existujících webových stránek.
- Od 23. června 2021 mají být pravidla přístupnosti povinně uplatňována u mobilních aplikací.

Úplné informace o časové ose uplatnění pravidel přístupnosti najdete v § 13.

Povinné subjekty

Zákon o přístupnosti stanovuje povinné subjekty, které mají povinnost zajistit přístupnost webových stránek a mobilních aplikací. Ve zkratce jde o tyto subjekty (podrobnosti najdete přímo v zákoně):

- územní samosprávný celek;
- právnická osoba zřízená zákonem;
- právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem, pokud byla zřízena nebo založena k uspokojování potřeb obecného zájmu, které jsou financovány převážně státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem;
- právnická osoba, kterou zřídila nebo založila výše uvedená právnická osoba;
- dobrovolný svazek obcí;
- vysoká škola, škola a školské zařízení;
- kvalifikovaný správce systému elektronické identifikace.

Z výše uvedeného seznamu vyplývá, že to, zda má organizace povinnost splnit požadavky zákona o přístupnosti, často závisí na zřizovateli a/nebo na účelu jejího vzniku. To se vztahuje také na knihovny. Z hlediska zákona jsou povinným subjektem zejména:

- knihovny zřizované státem nebo územním samosprávným celkem, tj. národní knihovny a veřejné knihovny měst a obcí;
- knihovny vysokých škol a školských zařízení;
- knihovny zřizované veřejně prospěšnými organizacemi financovanými státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem.

V některých případech (ať už jde o knihovny nebo jiné instituce) nemusí být zcela jednoznačné, zda je daná instituce z hlediska zákona o přístupnosti povinným subjektem. V takových případech záleží na právním výkladu. Tento výklad se ovšem může v průběhu času měnit⁴⁾. V případě pochybností je proto vhodné spíše požadavky zákona splnit.

Úplné informace o povinných subjektech najdete v § 3.

Rovný přístup a přístupnost webových stránek

Veřejné knihovny mají na základě knihovního zákona povinnost zajistit rovný přístup k informacím všem bez rozdílu a je skvělé, že většina knihoven a knihovníků pokládá dostupnost služeb co nejširší skupině uživatelů za své poslání a to bez ohledu na zákonnou povinnost. Z hlediska přístupu k informacím je přitom přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací naprosto zásadní podmínkou. Proto důrazně **doporučujeme všem knihovnám, aby zajistily přístupnost svých webových stránek a mobilních aplikací i v případě, že nejsou z hlediska zákona o přístupnosti povinným subjektem.**

Přístupnost webových stránek v souladu se zákonem o přístupnosti je také jednou z podmínek pro udělení certifikátu [Handicap Friendly](#).

Nepřiměřená zátěž

Zákon o přístupnost přináší výjimku pro povinné subjekty, které z důvodu tzv. nepřiměřené zátěže nemohou v plné šíři splnit požadavky na přístupnost (např. kvůli velkým finančním nebo časovým nárokům).

Při případném využití této výjimky je nutné pamatovat na následující pravidla:

- Výjimka se nemůže vztahovat na celý web, ale pouze na konkrétní část, při které je možné zdůvodnit a vyčíslit náklady a zdůvodnit, proč je zajištění přístupnosti nepřiměřenou zátěží.
- Zdůvodnění by mělo vycházet z velikosti, povahy a zdrojů povinného subjektu.
- Měly by být zohledněny odhadované náklady vzhledem k předpokládanému přínosu zpřístupnění informací pro osoby se specifickými potřebami, zejména s ohledem na předpokládanou dobu a četnost využití webových stránek nebo mobilní aplikace osobami se specifickými potřebami.
- V případě výjimky je nutné zajistit náhradní řešení:
 - I při uplatnění výjimky na základě nepřiměřené zátěže by uživatel neměl přijít o možnost získat některou informaci.
 - Náhradní řešení musí být takové, aby uživatel mohl získat informace bez většího odkladu.
 - Informace o nepřiměřené zátěži a o náhradním řešení musí být uvedeno v prohlášení o přístupnosti, kde by mělo být jasné sděleno, kde a jakým způsobem uživatelé získají potřebné informace (např. by mělo být uvedeno telefonní číslo, kam je možné se obrátit).

Úplné informace týkající se nepřiměřené zátěže jsou uvedeny v § 7.

Pamatujte na to, že znevýhodnění uživatelé většinou dávají přednost **řešením, při nichž nejsou závislí na pomoci nebo asistenci dalších osob**. Navíc i za normálních okolností tito uživatelé obvykle při získávání informací musí překonat více překážek než běžný uživatel.

Proto **při přípravě a plánování plánování webových stránek knihoven doporučujeme zvolit taková řešení, při nichž je možné přístupnost aplikovat na celý web**, nejen na některé jeho části. Výjimkám je vhodné se spíše vyhnout, aby pokud možno veškeré služby i informace o nich byly dostupné všem uživatelům, bez ohledu na případné znevýhodnění.

Prohlášení o přístupnosti

Součástí webových stránek musí být prohlášení o přístupnosti. V prohlášení musí být specifikováno:

- v jakém rozsahu webové stránky splňují pravidla přístupnosti;
- důvody, proč některé části stránek pravidla přístupnosti nesplňují;
- náhradní řešení pro získání informací, které není možné získat kvůli omezené přístupnosti

webových stránek nebo mobilní aplikace;

- jak postupovat, pokud vznikne podezření, že internetová stránka nesplňuje požadavky na přístupnost nebo že důvod, proč některé webové stránky pravidla přístupnosti nesplňují, není opodstatněný;

Informace o přístupnosti mobilních aplikací (které obsahuje všechny výše uvedené body) musí být zveřejněna na některé z webových stránek povinného subjektu.

Struktura prohlášení o přístupnosti musí odpovídat vzoru stanovenému prováděcím aktem Evropské komise.

Informace týkající se prohlášení o přístupnosti obsahuje § 8.

Vzor prohlášení o přístupnosti a návod k jeho vyplnění je zveřejněn [v sekci Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací na webu Ministerstva vnitra ČR](#).

Inspirovat se můžete také [srozumitelným vzorem upraveného prohlášení o přístupnosti](#).

Doporučené zdroje

- NÁPRAVNÍKOVÁ, Jana a SJEDNOCENÁ ORGANIZACE NEVIDOMÝCH A SLABOZRAKÝCH. *Metodický pokyn k zákonu č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (včetně požadavků normy EN 301 549 V2. 1.2)* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor eGovernmentu, 2020 [cit. 2020-07-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodicky-pokyn-pristupnost-internetovych-stranek-a-mobilnich-aplikaci-pdf.aspx>
- Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. c2020 [cit. 2020-08-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/pristupnost-internetovych-stranek-a-mobilnich-aplikaci.aspx>
- Vzor prohlášení o přístupnosti stránek podle zákona 99/2019. *Pristupne-stranky.cz* [online]. [cit. 2020-07-09]. Dostupné z: <https://pristupne-stranky.cz/vzor-prohlaseni-o-pristupnosti/>
- *Zákon č. 99/2019 Sb.: zákon o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů* [online]. 2019 [cit. 2020-07-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-99>

1)

Asistivní technologie jsou zařízení na principu počítačových či jiných technologií, které umožňují lidem

se specifickými potřebami odstraňovat překážky vyplývající z jejich postižení či jiného znevýhodnění.²⁾

Samotná metodika WCAG 2.1 sice v zákoně o přístupnosti ani v evropské směrnici zmíněna není, je však součástí harmonizované evropské normy EN 301 549 V2.1.2 (2018-08) [Accessibility requirements for ICT products and services](#) vypracované pro účely směrnice a návazné legislativy jednotlivých států Evropské unie.

³⁾ ŠNYRYCH, Jan. Nový zákon o přístupnosti: jaký bude mít dopad na uživatele? In: *INSPO 2019* [online]. 2019 [cit. 2020-07-03] Dostupné z: <https://www.helpnet.cz/sites/default/files/soubory/Snyrych.pdf>

⁴⁾ Příkladem takové změny mohou být soukromé školské právnické osoby. Ty nejdříve dostaly informaci, že z hlediska zákona o přístupnosti nejsou povinným subjektem, později se Ministerstvo vnitra ČR na základě konzultace s Evropskou komisí přiklonilo k výkladu, že se zákon o přístupnosti vztahuje i na ně.

From:

<https://prirucky.ipk.nkp.cz/> - Metodické příručky pro knihovny

Permanent link:

https://prirucky.ipk.nkp.cz/pristupnost/zakon_o_pristupnosti?rev=1600506490

Last update: 2020/09/19 11:08

